

Žmogaus su negalia aprūpintojas

Kam reikalingas aprūpintojas?

Yra vaikų, kurie turi negalią ir sunkių **psichikos ar elgesio sutrikimų.**

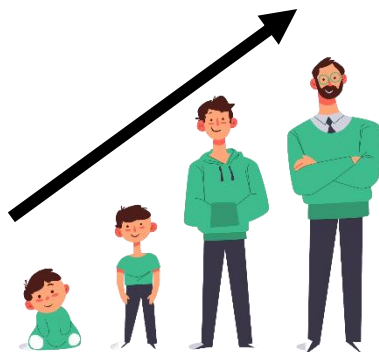
Tai reiškia, kad vaikams sunku:

- galvoti,
- suprasti,
- jausti emocijas,
- tinkamai elgtis,
- atlikti kasdienes darbus.
Pavyzdžiui, pavalgyti.
- pasirūpinti savimi.

Kol vaikas yra mažas, vaiku rūpinasi:

- tėvai,
- atsakingi žmonės,

kai vaiku negali pasirūpinti tėvai.

Kai vaikui sueina 18 metų,
jis tampa **suaugęs žmogus**.

Suaugęs žmogus yra žmogus,

- kuriam yra daugiau nei 18 metų,
- kuris nebėra vaikas,
- kuris yra atsakingas už save.

Pagal Lietuvos įstatymus,

tėvai nebegali spręsti visų klausimų
už suaugusį žmogų.

Pavyzdžiui, į kurią mokyklą eis vaikas.

Tėvai taip pat nebegauna pinigų,
kurie yra skirti jų vaikui aprūpinti.

Pavyzdžiui, vaistams nusipirkti.

Tačiau nors vaikui suėjo 18 metų,

jis vis tiek turi sunkią negalią
ir negali savimi pasirūpinti.

Todėl žmonės su negalia, kuriems sueina 18 metų,
gali gauti **aprūpintoją**.

Aprūpintojas yra žmogus, kuris **laikinais**:

- yra atsakingas už žmogų su negalia,
- rūpinasi žmogumi su negalia.

Laikiniai reiškia trumpam laikui,
o ne visam gyvenimui.

Pavyzdžiui, penkiems mėnesiams.

Aprūpintojas prižiūri žmogų su negalia iki tol,
kol teismas paskirs **globėją** ar **rūpintoją** ilgam laikui.

Globėjas rūpinasi žmogumi su labai sunkia negalia.
Tai reiškia, kad žmogus nieko negali daryti pats.

Rūpintojas rūpinasi žmogumi su sunkia negalia.
Tai reiškia, kad žmogus gali kažką daryti pats,
bet jam reikia labai daug pagalbos.

Žmogaus su negalia globėją ar rūpintoją
patvirtina **teismas**.

Teisme dirba žmonės, kurie prižiūri,
kad viskas būtų teisinga ir pagal įstatymus.

Kas gali būti aprūpintoju?

Žmogus su negalia gali turėti tik vieną aprūpintoją.

Aprūpintoju gali būti žmogaus su negalia:

- tėtis,
- mama,
- **įtėvis** ar **įmotė**.

Įtėvis ir **įmotė** yra žmonės,

kurie vaiką įsivaikino iš vaikų globos namų.

- senelis,
- senelė,
- suaugęs brolis,
- **suaugusi** sesuo.

Suaugęs žmogus yra toks žmogus,

kuriam yra 18 ar daugiau metų.

- kitas žmogus, kuris buvo vaiko su negalia globėjas ar rūpintojas nuo anksčiau. Tai reiškia, iki tol, kol vaikui su negalia dar nebuvo 18 metų.

Pavyzdžiui, vaikas su negalia neturi artimųjų.

Vienintelis artimas žmogus vaikui su negalia yra teta.

Todėl teta tapo vaiko globėja ar rūpintoja.

Kuriam laikui skiriamas aprūpintojas?

Aprūpintojas rūpinasi žmogumi iki tol,
kol teismas paskirs globėją ar rūpintoją ilgam laikui.

Aprūpintojas gali rūpintis žmogumi iki
kol žmogui su negalia sueis 21 metai.

Ką turi daryti aprūpintojas?

- Aprūpintojas turi prižiūrėti žmogų su negalia. Pavyzdžiui, prižiūrėti, kad žmogus su negalia būtų pavalgęs ir nusiprausęs.

- Aprūpintojas turi tvarkyti prižiūrimo žmogaus pinigų reikalus.

Aprūpintojas gauna įvairias **išmokas**.

Išmokos yra pinigai, kuriuos duoda valstybė.

Valstybė duoda išmokas žmonėms, kuriems reikia pagalbos.

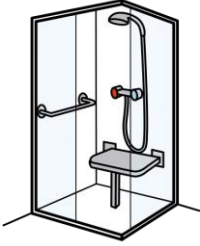
Pavyzdžiui, žmonėms, kurie negali dirbti.

Gautas išmokas aprūpintojas turi naudoti, kad pasirūpintų žmogumi su negalia.

Pavyzdžiui, žmogui su negalia nupirkti reikalingą lovą.

Ką gali daryti aprūpintojas?

- Aprūpintojas gali kreiptis į valstybės organizacijas dėl žmogui su negalia reikalingų daiktų ar pagalbos. Pavyzdžiui, kad gautų pritaikytą kėdę duše.

- Aprūpintojas gali gauti ir tvarkyti įvairias pinigines išmokas. Išmokos yra skirtos, kad aprūpintojas pasirūpintų žmogumi su negalia.

- Aprūpintojas gali gauti informaciją, susijusią su prižiūrimo žmogaus negalia. Pavyzdžiui, apie **dalyvumo lygį**.

Dalyvumo lygis nustatomas žmonėms su negalia.

Dalyvumo lygis parodo, kaip aktyviai žmogus gali dalyvauti bendruomenės veiklose.

Pavyzdžiui, mokykloje ar darbe.

Tai svarbu, nes nuo dalyvumo lygio priklauso, kiek pinigų ir pagalbos iš valstybės gaus žmogus.

Kaip tapti aprūpintoju?

Jei norite tapti žmogaus su negalia aprūpintoju, reikia trijų dokumentų.

PRAŠYMAS SKIRTI ASMENS SU NEGALIA APRŪPINTOJU (asmuo, užpildęs prašymą, atsako už duomenų teisingumą teisės aktų nustatyta tvarka)	
20 - - ☐ žymėjimo pavyzdys	
Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	
Vardas:	Gim. data:
Pavardė (asmens, kurio prašo skirti jį asmenį su negalia aprūpintoju)	
Asmens kontaktiniai duomenys:	
Adresas:	
El. paštas:	Tel. Nr.:
Asmens, kurio aprūpintoju siekiama tapti, vardas, pavardė:	Gim. data:
Asmens, kurio aprūpintoju siekiama tapti, kontaktiniai duomenys:	
Deklaruotas gyvenamasis vietos adresas:	
El. paštas:	Tel. Nr.:
PRAŠAU MANE SKIRTI ASMENS SU NEGALIA APRŪPINTOJU	
Atiinku vienai iš šių sąlygų:	Esu asmens su negalia: ☐ motina (moteris) ☐ tėvas (tėvis) ☐ pilnametė sesuo ☐ pilnametis brolis ☐ senelis ☐ senelė ☐ iki asmens su negalia pilnametystės teismo sprendimu būvau paskirtas nepaliojimo globėja ar rūpintoja
AGENTŪROS PARENGTUS DOKUMENTUS: ☐ atsiimiu atvirkščiai (-usi) ☐ išsiųsti prašyme nurodytu adresu	
PATVIRTINU, kad esu susipažinęs su asmens su negalia aprūpintojo teisėmis ir pareigomis.	
PATVIRTINU, kad mano valdžia nėra apribota teismo sprendimu (tėvui (tėviui), motinai (moteriai)).	
SUTINKU, kreipiantis Agentūrai ar kitoms atsakingoms institucijoms, teikti visą turimą informaciją apie asmenį su negalia aprūpinimą.	
ŽINAU, kad Agentūra, nagrinėdama prašymą ir priimdama sprendimą, turės mano asmens duomenis ir, esant reikiam, siųs kitų įstaigų ir institucijų gaus papildomus dokumentus (duomenis) teisės aktų nustatyta tvarka.	
TVIRTINU, kad pateikta informacija yra teisinga.	
(parašas)	(vardas ir pavardė)

1) Reikia užpildyti prašymą tapti aprūpintoju.

Prašymą galite atsisiųsti paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

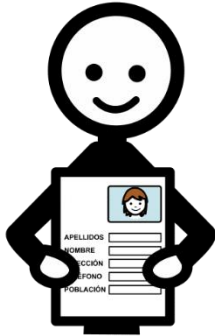
Prašymas atrodo taip, kaip parodyta kairėje pusėje.

Prašymą užpildykite rašydami su rašikliu.

2) Reikia turėti pasą arba asmens tapatybės kortelę.

3) Reikia turėti dokumentus, kurie įrodo, kad žmogus su negalia susijęs su norinčiu būti aprūpintoju.

- Dokumentai, kurie parodo, kad žmogus ir norintis tapti aprūpintoju žmogus yra vienos šeimos nariai.

Pavyzdžiui, toks dokumentas yra gimimo liudijimas.

- Dokumentai, kurie įrodo, kad žmogus buvo žmogaus su negalia **globėjas** ar **rūpintojas**.

Globėjas ar **rūpintojas** yra už žmogų su negalia atsakingas žmogus.

Jei turite visus tris dokumentus,

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

- atneškite dokumentus į artimiausią Agentūros skyrių.

Agentūros skyrių yra visoje Lietuvoje.

Agentūros skyrių adresus ir telefono numerius rasite paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

- siųskite dokumentų kopijas paštu į artimiausią Agentūros skyrių.

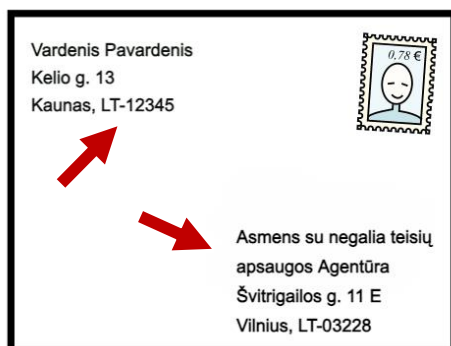

Siųskite **registruotą** laišką.

Registruotas laiškas skiriasi nuo paprasto laiško.

Registruotą laišką galima sekti.

Sekti laišką reiškia matyti, kurioje vietoje jis yra ir ar laiškas pristatytas į Agentūrą.

Ant voko užrašykite:

- ✓ savo vardą ir adresą,
- ✓ Agentūros adresą.

Agentūros adresą rašykite taip:

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra
Švitrigailos g. 11 E,
Vilnius, LT-03228.

Originalus tekstas → <https://anta.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/dalyvumo-lygio-nustatymas/>

Tekstą į lengvai suprantamą kalbą parengė

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus darbuotoja.

Tekstą tikrino dienos centro „Šviesa“ lankytoja

Justina Markevičiūtė.

Teksto tikrinimą koordinavo dienos centro „Šviesa“ darbuotoja Viktorija Pilibaitienė.

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://arasaac.org/>